

دانش‌های خاک خورده

به بهانه‌ی برپایی جشنواره‌ها ورق‌بتهای گوناگون در میان ما

مرضیه معین

تیمز» به دنبال مقصر می‌گردیم. زیاد از طرح درس‌ها می‌شنویم اما به ندرت فیلم تدریس همکاران موفقمان را در یک جلسه‌ی شورای آموزگاران به نمایش گذاشته و برای او کف زده‌ایم. کمتر در دوره‌های ضمن خدمت به یکدیگر فرصت ابراز وجود داده‌ایم و یا آن قدر خسیس بوده‌ایم که به بهانه‌ی خجالت جلو نرفته و علممان را نشر نداده‌ایم.

ای کاش امسال تابستان فقط برای هم‌دیگر تدریس می‌کردیم و از هم ایراد می‌گرفتیم و به تدریس هم‌دیگر می‌خندیدیم

و از هم چیز یاد می‌گرفتیم. ای کاش کمی گشاده دست‌تر بودیم. ای کاش مجبور به گشاده‌دستی می‌شدیم تا کمی بیشتر می‌آموختیم!

اتفاقات زیادی در بین معلمان می‌افتد؛ جشنواره‌ها، مسابقات و رقابت‌های گوناگون، اسامی وام گرفته شده از پیشرفته‌ترین کشورهای جهان. ترجمه و بومی نشده‌اند، یا اگر هم شده‌اند آن قدر دست و پاگیرند که درک آن‌ها به راحتی ممکن نیست.

ای کاش زبان مالزیایی بلد بودم و می‌توانستم در بین سایت‌های گوناگون آموزش و پرورش مالزی دنبال کیفیت اجرای جشنواره‌ی تدریس بگردم.

یا دوست داشتم بدانم ریشه‌ی اقدام‌پژوهی در کدام کشور است و در مورد آن تحقیق می‌کردم. دوست داشتم بدانم درس‌پژوهی در کشور ژاپن چگونه انجام شده و چه نتیجه‌ای داده است.

سال‌هاست این جشنواره‌ها در کشور ما برگزار می‌شوند. سال‌هاست که معلمان کوشا و فعال در انواع جشنواره‌ها شرکت می‌کنند و رتبه می‌آورند و تشویق می‌شوند اما یک پرسش در این میان مطرح است:

هدف اصلی از برپایی این‌گونه جشنواره‌ها چیست؟ مگر هدف ارتقای سطح کیفیت آموزش نیست؟ مگر هدف جشنواره‌الگوهای برتر تدریس، شناسایی بهترین شیوه‌های تدریس نیست؟ مگر هدف اقدام‌پژوهی یافتن راه‌هایی ساده و عملی برای رفع مشکلات دانش‌آموزان یا مدارس نیست؟ مگر هدف از گروهی کردن این طرح‌ها افزایش روحیه‌ی مشارکت در میان معلمان نیست؟ مگر یکی از اهداف درس‌پژوهی اصلاح شیوه‌های تدریس نیست؟ مگر لازمه‌ی آن تقویت روحیه‌ی همکاری، انتقاد و انتقادپذیری نیست؟

اما چقدر به این آرمان‌ها دست پیدا کرده‌ایم؟

با گذشت سالیان سال، می‌بینیم که تغییر چندانی در شیوه‌های تدریس اعمال نشده است. من به عنوان معلم امروز به گونه‌ای تدریس می‌کنم که معلم بیست سال قبل این کار را انجام داده است و او به شیوه‌ی معلمش و معلمش به شیوه‌ی معلمش! طرح درس‌ها و سی‌دی‌های برگزیدگان جشنواره‌ها در قفسه‌ها خاک می‌خورند و برای سایرین به نمایش در نمی‌آیند. محتواهای الکترونیک و مکتوب برگزیده مانند گنج‌های نهان در کمدهای شخصی حفاظت می‌شوند تا دیده نشوند. تفکرات جدیدمان را در قفس کرده‌ایم و برای ضعف در «آزمون

